

povídající potřebám skupiny, do níž se podvodně vetřel; rozsudek nezjistil a nemohl zjistiti, že obžalovaný konal službu bezvadně, ani, že měl potřebné odborné znalosti pro místo, jež sice podvodně zastával, ale pro které mu chyběl základní předpoklad — předběžné vzdělání středoškolské; obžalovaný neušetřil státu jiného zaměstnance, nýbrž naopak poškodil jej hmotně o obnosy, za něž by byla železniční správa dostala úředníka kvalifikovaného. Svým podvodným jednáním mařil přímo účel, který sleduje státní správa, požadující od uchazečů veřejné služby listinné průkazy způsobilosti. Bylo proto zmateční stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 1823.

Zločinu braní darů ve věcech úředních podle §u 104 tr. zák. může se dopustiti nejen úředník, který o veřejných záležitostech bezprostředně rozhoduje, nýbrž i ten, který rozhodnutí věcně připravuje nebo spolupůsobí přípravováním potřebných pro ně podkladů.

Jde o »záležitost veřejnou«, týká-li se veškerenstva státních občanů, neb aspoň jistého, počtem neomezeného jich kruhu. Spadá sem též zadávání dodávek potřeb pro poštovní správu.

Pod sankci §u 104 tr. zák. spadá i přijímání darů p o s k o n ě n é m úředním jednání, jde-li o trvalé úřední spojení mezi úředníkem a stranou.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1924, Zm I 608/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 1. července 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem braní darů ve věcech úředních podle §u 104 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 9 a) a 5 §u 281 tr. ř. V žádném z těchto směrů není odůvodněna. Zmateční stížnost upírá skutku, pro nějž obžalovaný byl podle §u 104 tr. zák. odsouzen, povahu soudně trestného činu, zejména zločinu podle §u 104 tr. zák., připouštějíc jen disciplinární jeho trestnost. Především bere písemní zmateční stížnost v pochybnost, že v případech, kde stěžovatel uznán byl vinným, šlo o rozhodování o veřejných záležitostech, jak to § 104 tr. zák. předpokládá a soud vyslovil, a že obžalovaný věděl, z jakého důvodu dary ty byly mu poskytovány, totiž že stalo se tak jen se zřetelem na jeho postavení jako přednosty oddělení a na obor působnosti jemu vyhrazené. Posléz uvedená pochybnost, jež ostatně mohla by se týkatí jen řešení otázky skutkové soudem nalézacím, není stěžovatelem blíže precisována a stačí proto poukázati ho na případné, zákonu i stavu věci, jak zjištěn byl soudem nalézacím, odpovídající dotyčné odůvodnění rozsudku. Při ústním provedení zmateční stížnosti rozvedl stěžovatel výtku v písemném provedení zmateční stížnosti pouze nadhozenou, že totiž nešlo o rozhodování o veřejných záležitostech, v ten rozum, že ujednání smluv mezi státem na jedné

a soukromníkem na druhé straně není výkonem výsostného práva státu, nespadá ani do zákonodárné ani do soudcovské ani do výkonné moci státu, že činnost ta jest rázu čistě hospodářského a jako taková není rozhodováním o veřejné záležitosti, takže tento pojmový znak zločinu podle §u 104 tr. zák. tu schází. Stížnost není v právu. Ustanovení §u 104 tr. zák. takového rozlišování nezná. Máť na zřeteli výkon spravedlnosti, propůjčování služeb a rozhodování ve veřejných záležitostech vůbec. Pro posouzení, zda jde o záležitost veřejnou, jest pak rozhodno, zda týká se ta která záležitost veškerenstva státních občanů neb alespoň jistého, počtem neomezeného jich kruhu, čili nic. V tomto případě šlo dle rozsudkového zjištění o zadávání dodávek potřeb pro správu ministerstvu pošt a telegrafů. Šlo tedy jednak o hospodaření státními příjmy, zejména tudíž výnosem daní odváděných poplatnictvem, jednak o státní správě vyhrazené obstarávání veřejné služby telegrafní a telefonní, na niž zase veškerá veřejnost velmi citelně je interesována, jsouc na ni odkázána ve svých potřebách. S obojího hlediska šlo tu proto zcela nepochybně o záležitost veřejnou ve smyslu shora vymezeném. Zákon nevyžaduje v §u 104 tr. zák., by úředník musil o dotyčné veřejné záležitosti rozhodovati přímo sám, neboť tím, že v §u 104 tr. zák. je před slovy »rozhodování o veřejných záležitostech« použito předložky »při«, dává se na jevo, že zločinu přijímání darů může se dopustiti nejen úředník, který o veřejných záležitostech bezprostředně rozhoduje, nýbrž také onen, který rozhodnutí věcně připravuje, nebo při něm spolupůsobí, byť i jen vyšetřováním a připravováním podkladů, potřebných k takovému rozhodnutí. Podstatnou známkou jest vždy, by tu byla účast při vyřizování nebo výkonu dotyčného vyřízení a účasti takovou byla zjištěná činnost L-ova, jenž určoval směrnici pro vyřízení té které oferty a při kollegiálním rozhodování o zadání dodávek zjednával pro ně podklad svým referátem.

Pokud zmateční stížnost napadá správnost odsouzení podle §u 104 tr. zák. proto, že pohřešuje onu příčinnou souvislost mezi darem a úřední činností pachatelovou, dle níž nabídnutý dar má býti jakýmsi ekvivalentem za to, aby úředník úřad svůj dle své povinnosti správně vykonával, možno ovšem v podstatě přisvědčiti názoru zmateční stížnosti, že s tohoto hlediska nepatří pod sankci §u 104 tr. zák. (alespoň pravidelně) přijímání darů p o s k o n č e n é m úředním jednáním aneb z jiného důvodu (než vzhledem k jeho úřednímu jednání) úředníku poskytnutých (dary příležitostní, jako na př. novoroční, dary z vděčnosti). Než o takový případ se tu nejedná. Soud nalézací zjišťuje, že v tomto případě nešlo o ojedinelou ofertu, na niž se úřední jednání stěžovatelovo vztahovalo, nýbrž že bylo tu dodávací řízení stále trvajícím, rok od roku se opětujiícím na základě obchodního spojení ministerstva s firmami »Telektra«, »Kabelovna« a »Křížík«, že dodávky opětovaly se přibližně v obdobích jednoměsíčních, neb dle potřeby i kratších. Stanovisko zmateční stížnosti mohlo by přijíti v úvahu tam, kde by bylo jen ojedinelé úřední jednání, k němuž by se nabídka a přijetí darů nesly, nikoli však tam, kde jde o takové trvalé úřední spojení mezi úředníkem a stranou, vyžadující jeho úředního zakročování stále, v krátkých obdobích se

opakujícího, kde ovšem dar, byť i byl snad též odměnou za poskytnutou již přízeň a byť i do jisté míry měl význam retrospektivní, dle stavu věci přirozeně jest současně i prostředkem, by přízeň úředníková byla zároveň též získána a zabezpečena pro budoucí případy jeho úředního zakročování. V tom smyslu bere též napadený rozsudek za prokázáno, že dary byly poskytnuty jen vzhledem k tomuto d o d á v k o v é m u s p o j e n í mezi ministerstvem a firmami, a že tyto poskytnuté dary měly spolupůsobiti k vytvoření příznivého ovzduší při rozhodování o budoucích ofertách dotyčné firmy během stále trvajících d e d á v a c í h o řízení. Tím dána jest příčinná souvislost mezi darem a úřední činností pachatelovou, dle níž nabídnutý dar má býti jakýmsi ekvivalentem za to, by úředník úřad svůj dle povinnosti své správně vykonával, již zmateční stížnost v tomto případě pohřešuje, a jež jest ovšem pro kvalifikaci podle Šu 104 tr. zák. nezbytnou. Má-li stížnost s téhož hlediska příčinné souvislosti za nezbytno přesné zjištění, že úředník nebyl by svůj úřad dle povinnosti vykonával, kdyby mu dar nebýval poskytnut, stačí jí poukázati na výslovné zjištění rozsudku, že stěžovatel činil skutečně konání svých úředních povinností odvislým od poskytnutí darů, a že pak úřad svůj jen proto podle své povinnosti konal, že mu dary skutečně byly dány.

Čís. 1824.

Zákon z 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. o společenstvech výrobních a hospodářských.

Nikoli překročení stanov, nýbrž překročení z á k o n n é h o okruhu působnosti společenstva, vytýčené v Šu 1 zákona, zakládá skutkovou podstatu přečinu podle Šu 88 zákona.

P o d l e z á k o n a mohou býti členy společenstva i firmy a obchodní společnosti.

§ 1 zákona neomezuje poskytování úvěru co do výše a neváže je na uplynutí určité lhůty od přijetí za člena.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1924, Zm II 421/24.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti devíti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 14. července 1924, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle Šu 88 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. a obžalovaný František B. přečinem podle Šu 5 tr. zák. a Šu 88 uvedeného zákona, zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalované podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Napadený rozsudek spatřuje v Šu 88 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. předpokládané